

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	6 frt — kr
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Megjelenik hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond-
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr, s minden egyszeri közlés
után 30 kr bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyíltér” rovatban
közölendő cikkekért soronként
10 kr fizetendő.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁBAN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap beltartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyíltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

Kolozsvári kiállítás.

K.-Vásárhely, 1886. szept. 1.

A keleten lefolyt izgalmat események egy pillanatra elfordíták az ország figyelmét azon szép ünnepelektől, melyek az utóbbi napokban Kolozsvár városban folytak le.

Jól esik szemünknek a folyton háborgó Kelet regényes eseményeiről a békés fejlődés vidám képére tekinteni. Kolozsvárt az „Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület” közgyűlésével egyidejűleg megnyílt az iparkiállítás is, melynek célja az, hogy a romániai várművelődés által sujtott határszéli ipar bemutatása által új s lehetőleg magyar piac szereztessék ezek számára.

A jó szász atyafiak — kik sohasem szűntek meg ellenünk panaszkodni — most már beláthatták, hogy törekvéseink sokkal hazafiasabbak, humanusabbak, mint az idegen nemzetiségeket megtámadni és kiirtani, mert a kiállítást rendező kolozsvári iparkamara a szászokat úgy felhívta, hogy a határszéli ipart a kiállításon képviseltesse, mint a többi nemzetiségeket.

És e felhívásnak különös eredménye lett. Míg a szászok, németek belátták a kiállítás fontosságát s különböző ipar cikkeiknek egész légióját bocsátották a kiállításra, addig Háromszék megye — megfoghatatlan okból — alig képviseltette magát. Csak a sepsiszentgyörgyi szövőgyár, egy kalapos, egy targonczakészítő, egy asztalos s egy dobozkészítő

áru láthatok ott. Tehát a háromszéki ipar csupán öt s a virágzó, híres iparával büszkélkedő Kézdí-Vásárhely város csupán egyetlen egy iparos által képviseltette magát.

Feltűnt ez Kolozsvárt is, s a „Kolozsvári Közlöny” következő szavakban ad méltó csodálkozásának kifejezést:

„Miért? A határszéli iparosok kiállításán nincsenek ott a háromszéki iparosok. Csak a szentgyörgyi szövőgyár, egy kalapos, egy targonczakészítő, egy asztalos és egy dobozkészítő jöttek el áruikkal. Azt kérdezi mindenki: miért? Nincs-e ipara Háromszéknek? Ugy tudjuk, van. Nincs-e eladni valója ez iparnak? Ugy tudjuk, van. Olyan-e, hogy tartózkodnak a bemutatásától? Ugy tudjuk, nem. Féltek-e a költségtől? Annál kevésbé félhettek, mert hetek óta hirdetjük, hogy minden szállítási és kiállítási díjat a kol. iparkamara fizet. Miért nem jöttek hát el? Hiszen mi piacczal kínáljuk. Hazafissággal csinálunk kelendőseget a portékáinknak, melyek — úgy mondják ők — piacot vesztek. Hát a kézdí-vásárhelyi csizmadiák? hát durva lenkészményekkel a szélekre asszonyok? hát ezer fajta piacképes eladni valója az élelmes székel hol marad e vásártól? melyet most Kolozsvár, holnap e város vendégei, kik az ország minden részéből jönnek, fognak felkeresni. A társadalom kinyújtja a kezét, hogy segítsen azon a határszéli iparon, melyről azt hallja, hogy életképes és hogy bajban van. A székel visszautasítja e segítséget. Miért?”

Nehéz lenne e kérdésekre helyes feleletet adni s a háromszéki iparosok kü-

lönös tartózkodását megmagyarázni. Nem tehetjük magunkévá a „Sz. N.” megokolását sem, mely a kiállítási elnökség által kibocsátott értesítés 3. pontjában leli meg a magyarázatot, mely így hangzik: „A kiállítás tárgyai legfőképp azon iparcikkek, a melyek a várművelődés következtében a szomszéd ország piacczairól kiszorultak s a melyek a kolozsvári kamara-kerület iparosai által nem állíttatnak elő.” Ezen utasítás csak annyit mond, hogy némely iparcikkekre különös figyelem fordítandó, de nem mondja, hogy a többi határszéli ipartermékek ép oly szívesen látott vendégek ne lennének a kiállításon.

Mi leginkább iparosaink szegénységében s az ezzel járó általános lehangoltságban, de legfőképp abban látjuk az okot, hogy iparosaink, s különösen a k.-vásárhelyiek, nem voltak kellően informálva arról, hogy iparcikkeik szállítási költségeit az iparkamara fedezi. Ezen kívül a budapesti országos kiállításra küldött cikkek szállítása körül felmerült kellemetlenségek emléke is sokat vissza riasztott a részvételtől.

Bármint legyen is a dolog, igen sajnáljuk, hogy így történt!

A pápa a magyarokhoz. A „Moniteur de Rome” a pápa enciklikáját közli, melyet a magyarországi püspökökhöz intézett Budavár visszavétele kétszázadik évfordulójának

megünneplése alkalmából. A pápa az enciklikában felsorolja, mit tettek a pápák Magyarországra; említést tesz szent István királyságának eredetéről és vallásos konstitúciójáról s dicsérettel szól a magyar népről, de nem mellőzheti hallgatással — úgy mond — az egyház bajait és fájdalmait, a naturálizmust, naczionálizmust, szakadarságot stb. Ezután a pápa így folytatja: Pedig a vallás soha se volt szükségesebb, mint most. A szocializmussal csupán az egyház küzdhet meg diadalmasan. Ehez azonban szükséges, hogy az egyház teljes szabadságot élvezzen. — Majd arra inti a pápa a magyar főpapságot, hogy óvja meg a házasság szentségét és világosítsa föl a hivatkozott polgári házasság, továbbá a nem keresztény személyekkel kötött házasságok törvénytelenége felől. A pápa helyesli, hogy a keresztények és zsidók közti házasságról szóló törvényjavaslat két év előtt elvetetett. Az ifjuság oktatását és nevelését ajánlja; elítéli a felekezeten kívüli és vegyes iskolákat és azt kívánja, hogy a katolikus intézetek vagyonát és igazgatását visszaadassék a püspökök kezébe, kiket különösen felszólít, hogy tudományos és jámbor papságot neveljenek. Végül a pápa gyakorlati tanácsokat ad és utal az említett ünnepre.

Az E. M. K. E. közgyűlése Kolozsvárt 1886. aug. 29-én.

A Redout nagy terme délelőtt 10 órára nagyszámu intelligens közönséggel telt meg. A karzatokon szép hölgykoszorú élénkítette a felfogózt és Szent István király arczképével feldíszített tágas termet, hova Kolozsvár és a vidék lelkes közönsége egyenlően tekintélyes számmal gyülekezett össze.

A „Székelyföld” tárczája.

Levél Amerikából.

New York, 1886. aug. 15.

A világ másik részén élő emberiségnek s így drága hazánkban lakó honfitársainknak furcsa fogalmuk lehet Amerikáról, ha kész igazságnak veszik azon furcsábbnál furcsább, hihetetlen híreket, melyek az európai lapokban tálatatnak a hiszékeny olvasó elé. Csak nem rég azt olvastam az európai lapokból, hogy Field Cyrus egyik szobájának falai és mennyezete osztrák értékű bankjegyekkel vannak kirakva; majd azon új divatról értesültem, hogy Amerikában a gazdag kopasz emberek fejük hajatlan részére tájképeket festetnek; sőt azon legújabb szokásról is azokból vettem tudomást, hogy az amerikai hölgyeknek cukorkában főzött virágok (rózsa, szegfű stb.) szirmai a kedvenc esemegéjük s az ingyenczek mesés összeget fizetnek e nyálanságért. Nagyon szép dolog az az alaposság, hanem azért bátran a Tisztelt-ládák közé sorozhatók ez alaptalan hírek. Amerika népe nem olyan hőbortos, mint minőnek azt a régi világban tartják, s e székel eresztett kacskák valamely felsőfolt agy fantáziájának szörnyűsültoei. A műveltség, haladás és jóllét tekintetében az újvilág nemcsak hogy

elérte, hanem messze túlszárnyalta Európát; úgy ipar, mint kereskedelem szempontjából óriási haladást tett a lezajlott polgárháború óta, mert nagy benne a vállalkozási szellem, munkakedv és kitartás. Egy jó eszme tőkévé teremteséért nincs áldozat, mit meg ne hozna; elkölt 100 ezereket azon remény fejében, hogy az milliókat fog behozni. Csak két példát említek fel. Alig két éve, hogy feltalálták a Szent-Jakab-olajat, mely állítólag eredménynyel gyógyítja a köszvényt és csuzos bántalmakat. A feltaláló tönkre ment, mert kis vagyonát hirdetésekre költé, a mi mit sem jövedelmezett. Végre sikerült vállalatához néhány gazdag embert megszereznie társul, s megkezdődött a hadjárat; uton, útfélen, hajó-állomásokon, lóvasúti kocsikban, vaspályán, azok indóházain, szóval mindenütt Szt.-Jakab alakjával és hirdetésével találkozt az ember; a lapok hasábos leírásokat hoztak elbeszélés alakjában ez olaj csodaerejéről, s a közönségbe beleverték azon hit, hogy e szer csálhatatlan; és ime, az útlet virágzik, az ablakon kihajított százezerek visszajöttek kamatostól, s ma már nemcsak amerikai, hanem hazai lapokban is ott látom tündökölni a Szent-Jakab-olaj hirdetését. Évekkel előbb Lorillard szegény szívarkészítő volt; szerencsétlenségére egy burnót talált fel, melyet ismerősei és barátai kitűnőnek mondtak, azonban nem

volt pénze azt forgalomba hozni; hogy magán segítsen, kölcsönt vett tüzletére s barátaitól is kapván segélyt, hirdetni kezdé. Hónapokig hirdeté és senki sem jött azt keresni; már utolsó centje is oda volt, s kétségbeesetten nézett a jövőbe, midőn azon eszme villant meg agyában, hogy összegyűjti barátait s még egy szívesre kéri őket. Meg is tévé. Másnap ezek sörba járták a szivaráru-dákat, egyenkint s mindenikben Lorillard-féle burnót kérték; persze az sehol sem volt kapható, az árusító más fajtát kínált, nekik nem kellett. Ez a sok kérdészködés felhívta a kereskedők figyelmét, s utána névén a hirdetésnek, megrendeléseket tettek. A burnót azonban jó volt, forgalomba jött s ma Lorillard milliók ura; versenypárpái a leghíresebbek, házainak számát ő maga sem tudja. Tagadhatatlan, hogy az amerikai furfangos, hanem e mellett munkás és áldozatkész.

Azt hiszem, hogy az itten viszonyokon kívül nem lesz érdektelen itt lakó hazánkfiakról is közölni egyet-mást. Ezuttal a newyorki magyarságról írok csak s időközönkint sorát ejtem, az Amerikában szétszórva élő honfitársainkat is egyenkint és társulataikban bemutatni.

New-Yorkban van legalább 20—25 ezer nyi Magyarországból származó lakos, s van vagy 40 együletük. Ez egyletek közül a „Ma-

gyar-Egyület”, melyet a szabadságharc menekültjei alakítottak s melynek első elnöke Perczel Miklós, most Baranyamegye főispánja s főrendiházi tag, első alelnöke Makk József honvédtüzér-ezredes, a komáromi hős, első jegyzője Rózsafy Mátyás, a 48-ki „Komáromi Lapok” szerkesztője, Kossuth bizalmas embere, most ügyvéd Washingtonban, — a „Magyar Társalgó és Betegsegélyző Egyület” és a „Magyar Dalárdát” kivéve, mind német nyelvű; a Kossuth, Széchenyi, Deák, Tisza Kálmán, Eötvös Károly, Ferencz József, Rudolf, Zrinyi Miklós, Rákóczi stb. egyletek tagjainak alig 1/10-ed része beszél vagy ért magyarul; ezeken kívül van egy magyar-tót egylet is, mely azonban inkább panszlávnak mondható, mint magyar-nak. Ily elemekből áll a newyorki magyarság. A nemzetiségi harc erősen folyik itt is; többen lelkes hazánkfiak közül összeállottak a magyarosodás érdekében működni; e célból jött létre alig 4—5 hó előtt a magyar dalárda, ezért küzd lapunk, az „Amerikai Nemzetőr”. A nemes cse több és több hivat gyűjt össze, s örömmel mondhatom, hogy az amerikai magyarság között új szellem kezd lengedezni; eddig csak magyarságukra voltak büszkék hazánkfiak, ma már büszkéek arra is, habár töredezzve, hanem mégis hogy tudnak magyarul beszélni. Tagadhatatlan, hogy e fordulópon sokaknak

Az elnök, gróf Bethlen Gábor, valamivel 10 óra után nyitotta meg az E. M. K. E. első rendes közgyűlését. Vázolta azt a szükségletet, melyet az egyesület betölt. Azok a hazafias ezélok, melyeket az egyesület magának kitűzött, világosan bizonyítják a mellett, — a miben most már senki sem kételkedik — hogy az egyesületre szükség van. E ezélok elérésére azonban a szellemi munka mellett mindenkifelett anyagi segítség és erő kell; ennek összehozása első és főfeladat. A nemzet egy része adakozott, a másik rész azonban még hidegen hallgatja az egyesület felhívó szavát. Kéri a közgyűlést, hogy azon anyagi áldozatokat, melyeket eddig is meghozott tagjaiban, továbbra se vonja meg az egyesülettől. Azok pedig, a kik még eddig nem adakoztak, fel fognak kéretni adakozásra. Kiterjeszkedvén a választmány munkájára, meleg jegyzőkönyvi köszönetet kér szavazni H. Haller Károly és Sándor József titkárnak, mint a kik a központban lévén, eléggé nem dicsérhető buzgalommal tartották kezökben és vezették az egész egyesület ügyeit.

A közgyűlés általános élénk éljenzéssel szavazza meg a jegyzőkönyvi köszönetet.

A múlt évi jegyzőkönyv felolvasása után kiküldetik a kandidáló bizottság, hogy a jelentést ejtse meg.

Ezt követi az üdvözlő levelek és táviratok felolvasása, melyek után Sándor József titkár kezdte meg titkári jelentésének felolvasását, melyet alább közlünk.

A felolvasott titkári jelentés után, melyet a közgyűlés percekig tartó tapsal és éljenzéssel fogadott, Horváth Gyula kér szót, s az erdélyrészi földhitelintézeti fiók kérdésében oly forma kinyilatkoztatásokat tesz, mint a milyenek a titkári jelentésben foglaltak.

A titkárnak most egyhangu jegyzőkönyvi köszönetet szavaz gyönyörű jelentéséért a közgyűlés.

Most Horváth Gyula orszgy. képviselő olvassa fel a magyar nemzethez szóló azon felhívást, melyet az előértekezlet felszólítására a háromtagu bizottság megszerkesztett.

A felhívás egész terjedelmében a következő:

Az erdélyi közművelődési egyesület újabb a nemzet összességéhez fordul.

nem tetszik, hogy ármány s cselszövény működik a magyarosítás ellen; azonban a küzdelem vezetői, mint lejtteni lehet, egyelőre megelégtették azon előnyt, hogy a magyar ajkúak magyaroknak tarthassák meg a mult idényben kivívott azt, hogy a város a magyar ajkúak számára egy ingyenes magyar-angol iskolát állított föl. Sajnálattal kell tudatnom, hogy ez nem volt eléggé látogatott, s féltünk attól, hogy az be fog szüntettetni; azonban sikerült kivívni, hogy az a gyenge látogatás dacára is (20—24 tanuló volt csak) az egész idényben fentartott. Ez évben már oda törekszenek a magyarság ügyének vezetői, hogy ne csak a férfiak, hanem a nők részére is állítsák fel egy tanfolyam, s hihető, hogy az sikerülni fog. Az angol nyelv tudása nélkül itt nem lehet boldogulni; tengődhetik az ember, de nem haladhat. Az ifju, alig 5 hónapos dalárdának július 28-án volt az első dalünnepélye; Bauer Henrik karnagy kitűnő vezetésével mellett a dalárda igen szép erkölcsi diadalt vívott ki. A mintegy két évvel ezelőtt megalakult „Magyar Társulat”, mely a szegény, beteg vagy munka nélkül bevándorlók segélyezése céljából alakult, egy pár lelkes magyar erőfeszítése folytán menekült meg a közönséges czimtól, s az a legszomorítóbb, hogy éppen magyarok azok, kik a társasélet minden mozzanatába be akarnak hozni a közönségesiséget; ezért nem ismeri a külföld Magyarországot, ezért tartják hazánkat mindenféle Ausztria tartományának. Mintegy két éve alakult itt a németnyelvű „Első magyar lövész-szövetkezet” (Schützen-Bund); alig néhány hónapra rá ugyancsak magyarországi egy „Osztár és magyar vadász-szövetkezet”-et (Jäger-Bund) hívtak életbe; a két egyenruhás testület hosszú ideig görbe

A mult fegyvere a kard vala, a jelené a civilizáció.

E fegyvert adá a nemzet akarata kezünkbe, e fegyver elbirására és hordozására kell izmainkat megmedzeni. Erőt csak öntajunktól vehetünk. Elleneink pusztító erejéről van tudomásunk, ádáz gyűlöletéről van tapasztalatunk; feladatunk nagyságát és nehézségét ebből tanultuk megérni.

A magyar faj, a magyar mivelttség és irodalom erős vára vala az egykori Erdély; e vár falai romladoznak, földjét a moha és a haraszt veri föl. Nem egyszer hódította már e várból vissza a hazát és a szabadságot a nemzet magának; e várnak épen kell megállani.

A gazdag kincseit, a szegény mindennapi kenyerét, az erős hatalmát ez állam, e nemzet veszi. A kinek fölszólalásból kérünk egy parányit, a mindennapi kenyérből egy morzsát, a hatalom erejéből egy napra valót, hogy a nehéz, nagy feladatnak, melyet a nemzet akarataiból vállainkra vettünk, megfelelhessünk.

Hosszu évek során össze lehet gyűjteni az alapot, mely az egyesület fennállását jövőre biztosítja; nincsen kétségünk benne, hogy a nemzet áldozatkészsége ez ügy iránt csökkenni soha nem fog.

De ha elbizakodott elleneinket figyelmessé tettük, nem szabad munkánk fölvetésében már egy pillanatig is késnünk. Ez év munkáját nem lehet a jövőre halasztani, minden évnek fokozott mérvben meg lesz a maga feladata; mi a munkát megkezdettük azon reményben, hogy a minden ízében összeforrott magyar társadalom áll anyagi erejével hátunk mögött és meg fogja hozni azon áldozatot, melyet ez év fog igényelni tőlünk.

Ha még nincsen erőnk arra, hogy egyelőnk alapját örökre megvessük, bizton hiszünk, hogy lesz annyi, mennyivel ez év sikeres munkáját biztosítjuk. A haza minden fia, a nemzet minden leánya nyujtsa ki kérését; nem szégyen ott kérni, hol a megtagadás lehetetlen.

A kijelölt bizottság jelentésének felolvasása előtt Bartha Miklós orsz. képviselő indítványára elnökké Bethlen Gábor gróf kitérő taposokban nyilvánult közgyűléstessel megválasztott. Sándor József titkár megválasztását többszörösen megújuló zajos taps követte. Tiszteletbeli elnökké választott Kun Kocsárd gr.; alelnökké dr. Haller Károly, Bánffy Ádám báró, ifj. Teleki Domokos gróf, Jósika Sámuel báró és Bartha Miklós; jegyzőkké dr. Török István, Rieger Imre, dr. Csernátony Gyula és Várady Albert.

Az igazgató választmány tagjaivá megválasztottak: Bánffy Zoltán báró, Benigni

szemmel nézett egymásra, de most, miután mind a kettő virágzik, a háborgó kedélyek lecsillapodtak.

A közelgő őszi és téli számos kellemes szórakoztatást ígér az itteni magyarságnak. Legelőször is szeptember 25-én Miskolczi Henrik egy műkedvelői társulattal Tóth Kálmán „Az ördög párnája” című színművét mutatja be, mely alkalommal Munkácsy egyik jeles festménye élőképletként lesz bemutatva s 8 pár tánczos a körmagyart fogja eljárni. Ezután „Első magyar betegsegélyező és társalgó egyesület” által rendezendő színi előadás következik, mely alkalommal „Dobó Katica” kerülend színpadra. Deczemberben pedig a „Magyar Egyesület” műkedvelői lépnek a deszkákra, előadván a „Nők az alkotmányban” című vígjátékot; ha azonkívül figyelembe vesszük, hogy a dalárda minden hónapban egy-egy családi estélyt fog tartani s a „Magyar Egyesület” minden két hétben felolvasásokat rendezend s hogy a magyarországi által alakított egyesületek mindenike sietni fog a tél folyamán létének tanujelét adni: nem tarthatunk attól, hogy egyhangu lesz a magyarság élete. Mint tudomásom van róla, a magyarosítók minden egyes ünnepélyt fel fognak használni a nemzeti érzelmek ébrentartására; a honfitársak feltűzésére beszédek fognak tartatni magyar, angol és német nyelven és minden egyes alkalommal a magyar nyelv, a magyarosítás érdekében. Nehéz, fáradságos lesz a munka, kellemetlenséggel járhat; azonban a nemzeti érzelmek hirdetői nem riadnak vissza semmitől, mert szent a cél, melyért sikra szálltanak.

Perczel Lajos.

Sámuel, dr. Concha, Dániel Gábor, Esterházy Kálmán gr., dr. Felméry Lajos, Ferencz József, H. Gaál Domokos, Haller Jenő gróf, Hegedűs István, dr. Horváth László, dr. Jeney Viktor, E. Kis Károly, Koós Ferencz, Kornis Viktor gróf, dr. Kovács Ödön, Lónhart Ferencz kath. püspök, Nagy Béla, Polcz Rezső, Sigmund Dezső, dr. Szász Béla, Szász Domokos, Szoboszlai Károly, Teleki Gusztáv gróf, Török Bertalan, Ugroon Gábor, Weisz Ignác, Zeyk József, Kovács Ferencz, Kuún Géza gróf, Bethlen Bálint gróf és Horváth Gyula.

Az alapszabályok némely pontjainak módosítását célzó javaslatok elfogadtattak.

Ezután Horváth Gyula orsz. képviselő tett jelentést az erdélyi földhitelintézet ügyének állásáról, kiemelvén a jelzálogbank igazgatójának, Széll Kálmánnak tanusított jóindulatát. Az ügyet továbbra is a választmány figyelmébe ajánlja.

A tárgysorozat kimerítése után a gyűlés emelkedett hangulatban oszlott szét. Mindenki azt a meggyőződést vitte magával, hogy még sok a tenni való.

A közgyűlést a lövöldében rendezett közbéd követte. Az ebédnél katonai zenekar játszott, és pedig nyitányul a magyar Hymnuszt.

Ebéd után a társaság a népünnepet szemlélt meg, melyen feltűnést keltett a Gyarmathy Zsigmondné által Kalotaszeg különböző vidékeiről elkért 12 kalotaszegi menyecske, leány és ugyanannyi ifju által bemutatott néptáncz. A tánczos leányok ünnepi népviseletökben festőien néztek ki.

Titkári jelentés

az E. M. K. E. 1886. aug. 29-ki rendes közgyűlésén.

(Kivonat.)

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Itt állunk tebtát a kiható akció kezdetén. Egy évi szervezkedés s majdnem két évi erőgyűjtés után, a lelkesedés, tervkészítés, a berendezkedés s a legelső eszközök beszerzése után, ime, indulni kell. Azzal, a munkával. A kitartó hit s a jó reménység nevében. Mert mély és erős a tenger falattunk, a hajót pedig, — a mint azonnal látni fogjuk — mit fölépíthetünk, inkább bátorságunk kell, hogy rávigye habokra s a minden idők küzdőinek ama szözata: Megszégyenülés nincs, ne féljete!

A nemzeti függetlenség és a lelkiismereti szabadság e nagy, e 60,000 □ kilométer széles östemetőjében nem elég még ez erőnk, hogy összeszedjük a szétszórót és szétszóródó csontokat; de épen azért kell az egyesületek hazája, az Oczéonon tuli Ujvilág társadalomkavaró, államteremtő egyesületeinek jelszavával élnünk: Ez kell, tehát megles!

És épen ez szolgáltat igazságot nekünk, mélyen tisztelt közgyűlés, hogy évvel előbb ép e teremben kimondók, mikép a mai napig csak gyűjteni fogunk, csak a haditerv részeit szerkesztjük egybe, csak organizmusokat teremtünk, miként Kossuth Lajosnak általunk kiadott s évvel előbb részünkről nem ismert leveleiben is az ily előző munka a lehető siker egyetlen feltételének állítatik. És épen ez szégyeníti meg a könnyűség folytonos nögatásait, mely egyre bántott, hogy huzzuk fel már a vitorlát, szedjük fel már a horgokat, — nem gondolva meg, hogy csak lepke az, mi könnyen emelkedik s hogy hegyeink s czimereink egyenként a lassan induló sást vallják madarunkul.

Helyes vala a böcs ember számításával indulni meg, mert nemcsak okosság mondja, hogy nagyobb utra nem kelhet az, kinek terve s utiköltsége hiányzik, hanem sanyaru viszonyaink, ime, különösen is megtanítanak, megtanítják a kritikában is naivokat, mikép égen játszva szokott születni az eszme, földön lassu kinok közt kell megvalósulnia. Azért másfelől bár a tulzást nem kielégítő az a töke, az az organizmus, az az elkészülés, melyről mindjárt beszámolni fogunk: egyszersmind mégis önértetre, sőt csodálatra keltő oly időben, midőn otthon üres a fiók, a közéletben lehangelődött a bizalom, s midőn az emberiség lelke folyamának általában materializmus az alja s habja: pessimismus. Csodálatra keltő az előtt, ki

valaha maga próbálta, ha csak egy kunyhót is, építeni, ki az alkotás főséges kalvariáját nemcsak mint művészi látványt élvezi, hanem kinek magának is törté lábát a rög, vállát s kezét a suly.

Különböen miért mondanunk ezt? Egyesületünk, a saját gyermeke, minden mozdulatában ott állott, ismeretes a közönség előtt. Láthatók, hogy a korban, midőn egy éjszakan át milliós lesz nem egy úzérkedő, lombját nekünk csak levelenként hullathatja a nemzet ősi fája, s a korban, midőn egy szempillantás alatt templomokat haladó palotákat teremt magának az élvezet, mi két éven át lankadatlan szívóssággal csak úgy épülhetünk, mint párakból az égen függő felhő.

E bevezetés után áttér a jelentés az egyesület szervezkedésére s az igazgató választmány működésére vonatkozólag a többi közt ezeket mondja:

„Minden hó 12-én az ország minden vidékéről sereglenek föl a választmányi és alapító tagok, s a városok közgyűlési terme olykor megint kis erdélyi országgyűlés emlékéét ébreszti föl. Országgyűlés emléket, melyben a vita néha erdélyi szenvedélyességgel, de mindig erdélyi beülekényességgel foly, találkozávan egymással az egymást más-ként mindig repulsáló politikai ellenfelek, a társadalmi hivatások, a meggyőződések mindig szent, de olykor csodálatosan elütő nyilatkozásai. Nincs egyetlen választmányi tag, ki, lakott legyen bár Budapesten, e zsúfíreken részt ne vett volna; a legtöbb tag ott volt majdnem minden gyűlésen. Elöl jár elnökük, ki két megyéje gondjai dacára egyetlen egyszer sem hiányzik. Ilyformán rendkívüli ülést tartása egyszer sem válik szükségessé, hanem igen is kiterjednek gyűléseink, ha kell, két álló napra is, mint jez a munkaprogram tárgyalásakor s megállapításakor történt. A vidéki tagtársak és alapítók itt ülnek, utaznak, költenek napidíj, az egyesület legkisebb megterhelése nélkül.”

Az igazgató választmány több intézkedéseinek elősorolása után áttér a directoriumra, majd a szakosztályokra. Megalakultak s a rövid időhöz képest szép tevékenységgel működnek:

- a) az elnöki szakosztály, melynek feladata nevében foglaltatik;
- b) a közművelődési szakosztály, mely a kulturális intézmények tekintetében ad részletes s a helyek megjelölésével s költségvetéssel egybekötött véleményét;
- c) a közgazdasági szakosztály;
- d) a gyűjtő szakosztály;
- e) az irodalmi szakosztály.

„Egy székely szakosztály alakítása van még hátra, mely eddig — úgy mond a jelentés — a székely-egylettel való egyesülhetés reménye miatt maradt függőben. Nem habozunk kimondani, hogy e leendő szakosztályra fog várni a legsúlyosabb feladat, a mint ez munkaprogramunk teendőinek mindjárt történendő vázolásából ki fog tűnni. A megalakulásra a lépések megtételének s bő erő van a székely megyék választmányaiiban s vezérférfiaiban, kik kulturegyletünk ügyét kivétel nélkül egyhangu lelkesedéssel karolák föl.”

„Fiókokkal behálózni az egész területet! ez volt a lefolyt év legnagyobb feladata. Vidékről vidékre keresni és megtalálni a szíveket, megkapni és megteremteni azokat a magyar gyűlpontokat, melyek — Kossuth szavai szerint — „társadalmilag aként hassanak az iskola stb. művere, mint az eső s napfény hat az elvetett magra!”

Erdély büszkén nézhet magára; a solidaritás e kikristályodása akként sikerült, hogy a ki a két év előtti Erdély felekezett, párt, nemzetiségi s vidékek által izolált magyarságot most mégis legalább egy szervületben találkozni látja, a ki visszagondol, két év előtt a megyék zöld asztalainál a nemzetiségi tulzók részéről mily ellenzéssel s ennek következtében a vezérférfiak részéről mily kormányzó óvatossággal találkozáunk: még ha a — tudomás szerinti — legtekélyesebb szervezet nem is volna ez a hazában, akkor sem fogja kicsinyelni az eredményt, annál is inkább, mert már is tapasztalat igazolja, hogy jó, ha a szerv bármily kicsiny, de megvan, mert turnusok van az eseményeknek is

s nem tudjuk, melyik fiók mikor kerülhet első sorba s lehet a legfontosabb.

Nincs egyetlen megye az alapszabályba fölvetett 16 közül, melyben megyei választmányunk, s nincs egyetlen arra való városunk és vidékünk, melyben megfelelő körünk vagy fiókunk ne volna.

Midőn az ember e sorozaton végig néz, úgy érzi, mint midőn Homér hőseit enume-rálja elő.

A szervezkedés befejeztével 60 elnökség áll egy gondolatban, arccsal Budapest felé!

Ezután egyenként elősorolva a főkokat s azoknak köreit, tisztviselőit és vagyoni állását, így folytatja:

„A fiókoknak mindenütt tagjai a választagok és az örökös tagok képviselői. A központ és megyei választmányok s viszont ezek és a körök, fiókok közti viszony szabályozása sok gondot adott közsönösön. Főleg a pénzkeze-lésre vonatkozólag. Azonban — hála a közös jóakaratsnak — e tekintetben is az egyöntetű-séghez közel állunk. Ha a megyei választmá-nyok szorosabb viszonyba lépnek a fiókokkal, úgy, hogy utóbbiak maguk érintkezze-nek a felekkel s nyugtázzák a tagdíjakat, havonként beszámolva a megyei választ-mánynak, a megyei választmány pedig pl. félvenként küldené be a pénzt összesen a központnak, melylyel szemben collectiv nyugtát kapna: megolcsóbbodna a központi adminisztráció, melynek eddig egyedül kellett helyt állania az összes tagokkal szem-ben, mi egyébiránt eddig a kezdetnél fogva nem is lehetett másként.

Munkaprogrammunk alapgondolata: — nincs mért tiktok csinálnunk belőle — egybe-kapcsolni a székelységet az ugynevezett magyar megyéken át az alfölddel, az anya-állam testével, Budapesttel. E törekvésben az alapszabályokban bevallott kulturális és közgazdasági feladathoz képest közművelő-dési, közgazdasági vonalakat, csereviszonyt akarunk létesíteni a mondott határpontok között. Főtámaszunk a római katolikus, ev. református, az unitárius, a lutheranus, az izraelita, görög katolikus és görög keleti magyar egyházak templomaikkal s iskoláik-kal, a társadalom s indirecte az állam a maga törvényes támogatásával. Közgazdasági irányban kizárjuk a vállalkozási jellegű pénz-intézeteket s főfeladatunk inkább a gyámo-lítás, kezdeményezésnek elősegítése leend. Mindkét irány által öszinte konfessziókn ez: kövérebbé s jobbá tenni a népet. Erősebbé a haza és egytűvé tartozás megszentelő tudatá-ban, mely a testi megszületés után, az erkölcsi ember reanissanca. S ha ezt politiká-nak nevezi valaki, akkor a legártatlanabb humanista az a diplomata, kit a hazugság atyjának neveznek, s a legnagyobb politikus a Krisztus.

Kétös irányunkban köteleességünknek ismerjük a felőlelt terület néprajzi megismeré-sét, mit egy monographia megírásával vé-lünk elérhetni.

E monographia tárgyában az irodalmi szakosztály egyik albizottsága Dr. Kanitz Ágost elnöklete alatt részletes tervet dolgo-zott ki. Az igazgató választmány július 12-ki ülésében el is fogadtatott az, pedig nem ön-álló terjedelmes, tudományos munka, hanem népszerű olvasó füzetes vállalat alakjában, melyet az egyesület irodalmi szakosztálya dolgoz ki az egyesület pénzbeli megterhelte-tése nélkül. A kiadásra nézve reméli az egye-sület, hogy akad vállalkozó cég. A műből évenként 6 füzet adnatné ki. A füzetek min-denike önálló lenne ugyan, de egymással szerves összefüggésben állana. Jól mondá e monographia bizottságának egyik tagja: hogyan ismerjen minket az anyaállam, midőn mi nem ismerjük magunkat!?

(Folytatása következik.)

A „Család“ nevű árvaház Laforce-ban.

(Dordogné.)

Franziából fordította: Br. Szentkereszty Irene.

Ezen árvaház minden korbelt árvákat be-fogad; fiatal lányokat, kik legzsengőbb gyer-mekségük óta ki vannak téve a világ rom-

lottságának; özvegy művészek leányait és az olyan özvegyekéit, kik nehéz helyzetek-nek vannak kitéve. Azt hiszem, nincsen szük-ség reá, hogy ezen ügyet ajánljuk. Árva! mily fájdalmas szó! Egy fiatal leány, ki egyedül van hagyatva a világban, miután végbucst mondott apjának vagy anyjának, a ki neki nélkülözhetlennek tetszett! Mind-azon jelenetek, melyek naponta környeznek minket, nem tüntetik-e előnkbe, mi lesz az olyan árvákból, kik, miután bizonyos ideig küzdöttek a rossz ellen, mégis alásüllyedtek és olyan otthont alkottak maguknak, mely ezen szép névre nem méltó? Ők el is ismerik azt és így kiáltanak fel: Senki sem örködött felettem, el voltam hagyatva, nem volt anyám. Oh, irgalom az árváknak!

A „Család“ nevű árvaház olyan fiatal leá-nyokat is felvesz, kik szomorú körülmények közt születtek, vagy kik atyjukat sohasem ismerték. Láttunk olyan anyákat, kik siratva múltjokat, esdekelve kértek, segítenék nekik, leányukat olyan szegényentől visszatartani, mely nekik is szerencsétlenségükre volt. Meg kellett volna-e tagadni ezen leá-nyoktól a felvételt? Bizonyosak voltunk ab-ban, hogy a nélkül veszve vannak és talán más tisztességes családoknak és szegény-tárgyaivá lettek volna!

Nem tudunk részletekbe bocsátkozni; le-gyen elég azt bizonyítanunk, hogy sohasem volt okunk azon leányoknak felvételét meg-bánni, sőt több esetben tapasztaltuk, hogy annyok az erény utjára és annak lábához te-reltetett, ki azt mondta: „Nem ítélek el, menj és ne vétkezz többé.“

Mi eljárásunk igazolása végett kijelent-jük, hogy soha olyan fiatal leányokat nem veszünk fel, kiknek erkölcsiségük gyanus.

Igazgatónőnk gondosan örkődnek gyer-mekeink felett, és nincsen-e megírva, hogy: „Sokan lesznek első azok közül, kik utol-sók voltak“?

Az utolsó kongresszuson, mely Genfben tartatott, ezen elhagyatott teremteték sorsa egyhangu rokonszenvet keltett; azóta szá-mos társaságok képződtek, hogy rajtok segít-senek. Ki tudja, nem fogja-e a „Család“ ne-vű árvaház jöltevőinek egy napon kijelen-teni, hogy már nem kapott felvételi kérvé-nyeket olyan helyzetben levő fiatal leányok érdekében, mert azok már nem léteznek?

Még azt is fel kívánjuk említeni tisztelt barátainknak, hogy a „Család“ nevű árvaház kapui tárva vannak özvegy művészek és művésznők gyermekei előtt is. Mialatt ezen sorokat írjuk, egy levelet kaptunk, melyből a következő részt közöljük:

„Szerencsétlenebb vagyok egy özvegy-nél. Férjem elhagyott, segély nélkül va-gyok és szeretnék bármi munkát végezni, hogy magamat elhelyezzem. Van egy 14 éves leányom; az anyát elfogadnák, de leánya nélkül, és én pedig inkább meghal-nék, mint hogy elhagyjam azt. Vegye be leányomat irgalomból; mindent oda fize-tek, mit szerezhetek. Szánjon meg mind-kettőnket.“

Özvegy művészek reánk bízták leányai-kat. Az apa korán reggel a műhelyben volt és csak este jött haza, s így ezen fiatal leá-nyok magukra voltak hagyatva.

Olyan munkás szerény hajlékából is gyűl „Család“-unk egy része, hol az anya már nem létezik.

És most önkö megértették a „Család“ ne-vű árvaház munkálkodását.

Mindnyájan megismerték a feladat nagy-szerűségét, melyet be kell töltenünk. Men-helyet adni minden korbelt árvának; kirán-tani a fiatal leányokat olyan helyzetből, melyben zsenge gyermekükük óta csak a romlás veszélyének voltak kitéve; az özve-gyen maradt munkás lakásában az anyát pótolni! Mindezek által nincs-e igazolva a „Család“ név, melyet árvaházunknak ad-tunk?

Hogy nem tudjuk szemeik elébe tártani azon leveleket, melyeket fiatal leányaink irnak, kik széles e világon vannak elhelyezve, vagy szüleikéit, kik halát mondanak a jótétemé-nyért, melyet a „Család“ véghezvitt!!

(Vége köv.)

A bulgáriai események.

Az orosz armány kudarcot vallott. A bulgáriai események olyan fordulatot vettek,

melyekre a bolgár nép „jóakaró“, a jó pé-terváriak, bizonyára nem gondoltak, midőn Sándor fejedelem számára megszöttek a há-lót. A bolgár nép hamar rájött az árulásra, s az orosz intrika nagy elkeseredést szült benne. Az árulókat fogságba vetették, köttők közülök halálra ítélték, s ezzel vége van Czankov és társai pünkösdi királyságának. A fejedelem hívei pedig új kormányt alakí-tottak s Sándor után küldöttséget menesz-tettek azzal a megbízással, hogy fejezzék ki előtte a bolgár nép törhetlen ragaszkodását és kérjék fel őt trónja elfoglalására. A kül-döttség Lembergben találta meg a fejedel-met, és Sándor fejedelem? visszatért hű né-péhez, nem tekintve a veszélyes helyzetet, melybe ezáltal jutni fog; mert az kétségte-len, hogy visszatérése veszélylyel jár ugy saját személyére, mint a közbékére nézve. Hogy azonban ő a személyét illető veszedel-mekkel bátran szembe tud szállani, azt már többször bebizonyította; a mi pedig a köz-béke veszélyeztetését illeti, méltán gondol-hatja magában, hogy hiszen a „béke-fenn-tartó“ hatalmaknak módjukban áll nem hábo-ruzni a miatt, hogy ő rendet tart Bulgáriá-ban. Mert mióta a rövid életű forradalmi kormány megbukott, azóta a legteljesebb rend uralkodik Bulgáriában. Ha tehát mégis lesz nyugtalanság és olyan baj, a mely miatt a hatalmak esetleg belenyugosznak Orosz-ország fegyveres beavatkozásába: ennek okozója sem a bolgár nép, sem a bolgár had-sereg nem lesz, hanem maguk a hatalmak.

A fejedelem személye iránt Európaszer-te mély rokonszenv nyilvánul. Oroszország el-szigeteltsége teljes. Lembergben leirhatat-lan lelkes ovációkban részesítették a jó lengyelek. Az alatt az egy nap alatt, melyet a fejedelem Lembergben töltött, élénk sür-gönyváltások folytak a diplomaták között s kétségtelenül e tárgyalások alapján hatá-rozott a fejedelem. Még az öreg Vilmos csá-szár is közbevetette magát, hogy a fejedelem rábírható legyen a visszatérésre. Maguk a balkánfélszigeti népek pedig, melyek eddig panszláv vagy ruszofil pártok befolyása alatt állottak, egész elragadtatással nyilatkoznak a keleti kérdés e hősről. Utja visszafelé Szófiába valóban diadalut volt. Elutazása-kor a lembergiek nagy tüntetést kívántak rendezni, de ebben a hatóság megakadá-lyozta. Lelkes ovációkban részesítették Stanislauban, Czernovitzban, Bukarest-ben, Ruscsukban s Bulgáriában mindenütt, a hol elhaladt. Egy magyar mánás-társaság — élén Zichy Jenő gróffal — szintén Bul-gáriába rándult a fejedelem üdvözlése végett.

Téves azon állítás, hogy Sándor fejedelem lemondási okiratot irt volna alá, mert ilyen tévelyeg nem létezik. „Igaz ugyan, — mondá Koch lelkes egy hirlaptudósító előtt — hogy a mikor a fejedelmet megtámadták és a trón-ról való lemondásra kényszerítették, egy tiszt teljesen ittas állapotban irt valamit egy da-rab papirosra, mit lemondási okmányának nevezett, de mivel az írás teljesen olvashat-len volt, azt a fejedelem nem írta alá. Egy másik tiszt, a ki szintoly ittas volt, szintén irt va-lamit egy darab papirosra, de a fejedelem ezt se írta alá, mert ez is olvashatlan volt. Ekkor arra kérték a fejedelmet, fogalmazná meg maga a lemondási okmányt és írja alá, mire Sándor fejedelem egy papírlapra ezeket írta: „Bog da spasi Bulgaria. Alexander“ (Isten őltalmazza meg Bulgáriát. Sándor.) Ez írást nyújtotta a fejedelem a tiszteteknek, kik ezt lemondási okmányának tekintették és a feje-delmet rögtön foglyul ejtették.“

Székelly vasut.

Csik-Szereda, 1886. augusztus 26.

Tisztelt szerkesztő ur!

A „Székellyföld“ folyó évi 66-ik számában megjelent „Első székelly vasut“ című közle-mény folytán szükségesnek tartom a lapok t. olvasóival megismertetni a „sz.-régen—ditró — csik-szereda — s.-sztygyörgy — brassói vasut“ előlendményesei Br. Huszár Károly, Br. Kemény Kálmán és György Endre által Csikmegye törvényhatósági bizottságához benyújtott kérést némileg igazolásául azon négy bizottsági tag eljárásának, kik nem ugyan a vasutépítés, hanem az elha-markodott határozat ellen voltak s ezért ugy

az „Első székelly vasut“, valamint az előbb megnevezett vonal engedményesei által be-adott kéréseket együttes tárgyalás és véle-ményezés végett ismét a 40-es bizottságnak kiadatni kívánták:

Tkts törvényhatóság!

Méltóságos főispán ur!

Alulírottak, mint a szászrégen—ditró—csik-szereda—sepsisztgyörgy—brassói vasut vonal előlendményesei, azon kérelemmel fordulunk Csikmegye tkts törvényhatóságá-hoz, hogy bennünket ezen országos politikai, hadügyi és közgazdasági szempontokból egyaránt fontos vonal kiépítésénél a Csik-megye területére eső vonal részletesítésében támogatni sziveskedjenek.

Nem akarjuk az országos szempontokat fajtegetni, melyeknél fogva e vonal boldog-emlékeztető Gróf Széchenyi István óta, mint a magyar közlekedési politika egyik főkvíva-nata tárgyalatott, hogy az e cimzen vétetett fel az 1873. évi országos tervezetbe, s hogy e nagy székelly vasut, mint valami vasab-roncs, magához ölelvén az egész székelly-földet, ugyan ekkor szolgálja hadügyi és nemzeti, mint közgazdasági céloknak, a képzeltet legközelebbi összeköttetést teremte meg nemcsak Maros-Vásárhely és Brassó, hanem Kolozsvár és Budapest felé is. Tisztán e megye szempontjából e vasut a tunsádi fürdőtől az Olt völgyén fel Csik-Szt-Domokosig, onnan a vízválasztón át Vasláb-ig s a Maros völgyén fel Ditróig, onnan vagy Toplicza vagy Görgény felé teljes hosszában vágva — körülbelül 100 kilométer hosszban — a megyét; legkönnyebb, legolcsóbb volta mellett könnyítve az adminisztrációt, köz-vetlen hasznára nem egyes vidéknek, hanem a megye minden községének és két csatla-kozási ponttal bírva; bevezetni az országos hálózatba, mind fent, mind lent Csikmegye egész forgalmát, egész életét.

Ezen egész vonal lehetőleg Maros-Vásár-helytől Brassóig egységesen volna kezelendő, ezt épen Csikmegye érdeke kívánja, hogy egységes tarifákkal, egységes eljárás és ke-zeléssel legyen összekötve; a mellett kívána-tos, hogy a m. kir. államvasutak által kezel-tesse, a mi az 1880. XXXI. t.-cz. értelmé-ben csak akkor van feltétlenül biztosítva, ha közvetlenül csatlakozhatik a m. kir. állam-vasutakhoz.

Azért ohajtjuk az egységes üzletkezelést, egy társaságot és olcsóbbság szempontjából egységes fincizozást, t. i. az elsőbbségi rész-vények egységes kibocsátását.

Számítva és remélve a magas kormány-nak nemcsak erkölcsi, de anyagi támogatását is, azt hisszük, hogy e nagy székelly vasut léte-sítése által megteremthetjük hazánk, fajunk és az érdekeltek hasznára azon gerinczet, melyhez a székellyföldi összes vasutak egész hálózata akár belőlről, akár kívülről Romá-nia felől fűződni fog, s melyet ha egységes-ten teremtünk meg, egészséges működését biztosítjuk vele.

A tkts törvényhatóságtól kérjük, hogy e nagy nemzeti feladat teljesítésénél a saját érdekei mértékéig velünk karöltve járnai méltóztassék. Mi hajlandók vagyunk elfogadni a tkts törvényhatóság közreműködését akár ugy, hogy a területére eső egész utvonall-részt külön saját belátása szerint kiépítve azzal belép a közös hálózatba, akár ugy, hogy az építés, pénzbeszerzés és üzlet cze-ljaira egyesül velünk és a többi érdekeltekkel egy részvénytársaságba.

Ez utóbbi esetben azt véljük, hogy a belő-lünk és az érdekeltektől törvényhatóságok kül-dötteiből megalakítandó létesítő bizottság törvényhatóságokként külön készítetté el a terveket és költségvetéseket, a melyek azután szabályszerűen átvizsgáltatnának és véglegesen megállapíttatnának a magas kor-mány által; az így törvényhatóságokként véglegesen megállapított összegek fele-rése közösen, együttesen fedeztessék, elsőbbségi részvények kibocsátása által, másik részét pedig törzs részvények átvétele mellett az érdekeltektől törvényhatóságok szerez-zék be. Minthogy pedig a magas kincstár részéről a postai hozzájárulás és az állami segély valószínűleg általánossággal fog kiszabtatni; ezen összegből kilométer arány-lag fogjuk a megfelelő összegeket a Csikme-gyét terhelő felépítési összeg javára számi-tani, illetőleg ebből levonni. Tájékozáslul legyen alkalmunk megjegyezni, hogy e sík pályán egy kilométer építési költsége 20—24000 forint, s a kétnemű hozzájárulás összege 3—6000 forintra vehető, ugy, hogy 7—9000 forint leend e sík pálya kilomé-terenként a törvényhatóság terhére valószínű-leg; a nehezebb része megfelelőleg több.

Midőn megjegyeznők, hogy az udvarhelyi összeköttetés, a melyből e vonalon kívül Vas-lábtól a zetelaki határig csak mintegy 20—25 kilométer maradna kiépítetlenül, bármily kívánatosnak tartjuk is annak létesítését, jelen beadványunk tárgyát már azért sem képezi, mert arra nekünk előmunkálati enge-délyünk nincs: tisztelettel kérjük az alap-elvek alapján a hozzájárulást kimondani, a

létesítő bizottságba két tagot kiküldeni a további teendőkről intézkedni.

Erős meggyőződésünk, hogy a cselekvés ideje elérkezett és bizton állíthatjuk, hogy e nagy vasut, a Székelyföld életgerince, vállvetett működéssel létre jön most, vagy pedig hosszú időre még marad hazánk, fájunk és az érdekeltek nagy kárára: pusztajámbor ohajtások tárgya.

Tisztelettel maradván
alázatos szolgálja:

Br. Huszár Károly s. k.,
Br. Kemény Kálmán s. k.,
György Endres s. k.,
előmunkálói engedményesek.
(Polgártársa következik.)

Különlélek.

— Ő felsége, a király, hétfőn személyesen nyitotta meg a budapesti új lovassági lak-tanyát számos polgári és katonai kitűnőség jelenlétében.

— Kinevezés. A kézdivásárhelyi kir. törv.-szék elnöke a sepsiszentgyörgyi kir. járás-bírósnál megürlt joggyakornoki állásra Bence Balázs végzett jogászt nevezte ki.

— A kolozsvári tenyészállatkiállítás szombat-on délután megnyitották. A kiállítás hű ké-pét adja az erdélyi kiváló tenyészanyagnak; még a székely megyékből is állítottak ki állatokat. Ló 182 van kiállítva, szarvasmarha 216 db., juh 17 csoport, sertés 66 csoport. A kormány nagybbszerű bevásárlást tesz ménekben és bikákban.

— A nagykaszi mükedvelő ifjuság egy szini előadás jövedelméből 8 frt 15 krt küldött be hozzánk az Erdélyrészi Magyar Közművelő-dési Egyesület javára. Mi ezen összeget rendeltetési helyére juttattuk. Nem mulasztat-juk el a nagykaszi ifjuságunk hazafias mükedésért elismerésünknek kifejezését adni

— **Liszt Ferenc hamvai Budapesten.** A nagy mester földi maradványai — mint a B. Corr. értesül — a boldogult családjának beleegye-zésével még ez idén átszállíttatnak Buda-pestre. Fővárosi előkelő körökben szintén megpendítették az eszmét, hogy Liszt Ferencnek nagyságához méltó emlék állítas-sék. Strobl Alajos szobrász, ki Lisztet két évvel ezelőtt mintázta, már tervet is dolgo-zott ki a Liszt-emlék számára.

Nyílt számadás

folyó évi augusztus hó 22 kén a nagyka-szi mükedvelők által az E. M. K. E. javára tartott szini előadásról:

Az összes bevétel jegyekért 19 frt 40 kr; felülfizetések 7 frt 95 kr; bevett összeg 27 frt 35 kr; kiadott összeg 19 frt 20 kr; tiszta jövedelem 8 frt 15 kr.

Felülfizettek: özv. Lázár Lászlóné (K.-Altiz) 2 frt, Ferenczy Ignác plebános (K.-Altiz) 1 frt, Dávid Gyula kereskedő (Kézdi-Vásárhely) 1 frt, Balázs Dénes körjegyző (Csik-Csicsó) 1 frt, Balázs Sándor impéri bíró 60 kr, András Lajos feltízi bíró 40 kr, Szultán János mészáros (Kászón-Altiz) 40 kr, Gábor Mihály pap (Csik-Somlyó) 40 kr, Mészáros Gyula lakatos (Csik-Tusnád) 40 kr, Dávid György gyógyszerész (K.-Vásárhely) 25 kr, Szász Lajos jogász (Kászón-Ujfalu) 20 kr, Veres Endre (K.-Ujfalu) 20 kr, Szabó Antal tanító-jelölt 10 kr.

Fogadják a tisztelt felülfizetők az E. M. K. E. nevében hálás köszönetünket.

A mükedvelők.

Füüdövendégek névsora.

Borszék.

George Lascar tanár, Jassy. Basile Raduj, tanár, Jassy. Szalaji Lajos csizmadia, M.-Vásárhely. Adolf Henz fényképész, Szász-Régen. Máthé Vincze szerzetes tanító, Gy.-Szárhegy. Jakab Accursius theologus, Fogaras. Simay Lukács birtokos, Kolozsvár. Simay Miklós joghallgató, Kolozsvár. Sándor Lajos birtokos, Algyógy. Hoós Ernő erdősz, Gy.-Szentmiklós. Péter Lajos k. j. b. hiv.-nok-Gy.-Szentmiklós. Arnold Hummel ker. segéd, Erzsébetváros. Préda János ügyvéd, Nagy-Szeben. Orgonás Zsigmond honv. őrnagy, N.-Enyed. Eduárd Theil birtokos, Medgyes. Johann Rampelt hadn., Medgyes. Miklós József joghallgató, Kolozsvár. Demsinszky Ö. orvt. hallg., Kolozsvár. Mardirosz Kristóf kereskedő, Szárhegy. Benedikt Markus kereskedő, Bukarest. Constantin C. Steriu ker., Bukarest. Mihály Jánosné birt. neje, Szárhegy. Salacz Béla kir. ügyész, Káransebes. Györfy Dénes fodrász, Gyó-Szentmiklós. K. K. Sncá kereskedő, Braila. Dr. Császár Krist. ezr.-orv., Sz.-Udvarhely. Kanosi Sándor M. m. főj., Déva. Simon Ruzs kereskedő, Új-vidék. Dr. Demeter K., coll. tanár, Maros-Vásárhely. Tischler Nándor díjnok, Gyergyó-Szentmiklós. Niset Henrik kereskedő, Tölgyes. Felméri Imre tapló-ker., Oroszhegy. Schwarz Samu kereskedő, Arad. Borka Lajos tanító, Gy.-Kilyénfalva. Bakó Antal tanító, Korond. Ferenczy Károly, plebán. Gyergyó-Szentmiklós. George G. Torilescu tanár,

Gabriel Doucet tanár, Jassy. Bathó Elek jogász, Budapest. Bocsánczy János keresk., Gyó-Szentmiklós. Pakó Gyula orvos, Gy.-Ujfalu. Fehér nővérek, Gyó-Szentmiklós. Bálint Károly kereskedő, Bukarest. Mőlik Bogdán kereskedő, Gy.-Remete. Ifj. Zakariás János ker., Gy.-Remete. Kádbó József papnöv., Gy.-Remete. Potoczky kereskedő, Cs.-Szépviz. Potoczky keresk., Cs.-Szépviz. Személy-szám összesen 544.

112-ik közlemény

a háromszék megyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára történt szíves adakozásokról.

Ozsdola.

Csiki Sándor 4 kr, Csiki József 1 lit. árpa és 2 tojás, Jánó József 2 lit. árpa, Bandi István 10 lit. rozs, Fejér Józsefné 1 l. török-buza és 2 tojás, Finna Adámné 2 liter árpa, Finna Istvánné 1 lit. árpa, Dézsi András 1 lit. árpa, Balog Dénes 1 lit. árpa, Sárkány Antalné 1 liter rozs, 1 liter árpa és 4 tojás, Tárkány Simonné 1 l. rozs, 1 l. árpa és 2 tojás, Ferencz Sándor 1 l. törökbuza, Kate János 1 lit. árpa, Mike Ferenczné 1 liter árpa, Zsögön Antal 5 lit. rozs, Borbát József 1 lit. rozs és 1 tojás, Borbát András 2 liter rozs, Lázár János 1 lit. árpa, Balog Lajos 3 tojás, Bogó Ferencz 1 lit. árpa, Bogó János 1 l. árpa, Bende Mihály 1 l. árpa, Bandi Sándor 1 lit. árpa, Ferencz Bálint 2 tojás, Tóth Dávidné 1 lit. törökbuza, Mátyus Bálint 1 liter paszuly és 1 tojás, özv. Szabó Andrásné 1 tojás, Fábán János 2 tojás, Lukács Adám 2 tojás, 2 lit. árpa, Domokos Antal 1 lit. árpa, 4 tojás, Bögözi Antal 1 lit. árpa, Zsögön Perencz 1 lit. árpa és 2 tojás, Homonay Károly 50 kr, Szekrény Anna 20 kr, Molnár István 1 lit. rozs, Baricz István 1 lit. árpa, Bartók Lajos 8 lit. árpa, Csiki János 1 liter rozs, Zsögön János 2 kr, özv. Bartók Ferenczné 5 liter árpa, Mózi Lukács 1 lit. rozs, Vitajos Balázs 2 kupa rozs, Bögözi Dénes 1 l. árpa, Bögözi Ferencz 1 liter árpa, Hosszu Antal 1 liter törökbuza, Nagy József 1 tojás, Gondos Aron 1 tojás, Lukács Mihályné 1 l. rozs, Lukács Antal 2 lit. rozs, Gondos Lajos 2 lit. rozs, Dáné Ferencz 1 lit. árpa, Bende Lajos 1 lit. árpa, Tóth János 1 lit. rozs és 1 liter paszuly, Gondos István 1 liter paszuly, Virg Anis 1 liter rozs, Nagy Ignác 1 liter árpa, Tóth József 2 lit. paszuly, Fábán Márton 1 lit. paszuly, Domokos Mihály 20 kr és 3 liter árpa, Domokos Ferenczné 4 kr és 2 lit. árpa, id. Zsögön József 10 liter rozs és 6 tojás, Mózi Józsefné, Bandi György, Bandi Lajos, Szabó Károly 1 l. árpa, Vas Pál 1 liter paszuly, ifj. Zsögön József 10 kr, Bartók Dávid 2 lit. rozs, Gergely Pál 1 liter rozs, Bartha Agoston 4 lit. rozs és 2 lit. paszuly, Bandi József 2 lit. árpa, Rózi Lajos 1 liter árpa, Rózi Erzsébet 9 kr, Tóth Lajos 1 liter zab, Erős József 1 liter árpa, N. N. 10 kr. Kelemen Dénes 1 lit. árpa, Szabó József 1 liter árpa, Borbát István 1 lit. árpa, Kovács Gáspár 2 tojás, Magyar Péter 1 liter árpa, Erős Dávid 1 liter árpa, Kondra Mihály 1 liter rozs, Zsögön Sándor 2 tojás, Tamó István 2 tojás, Mogyos Viktória 2 tojás, Mátyus János 2 kr, Vargyasi István 1 liter árpa, Bartók Lászlóné 1 liter rozs, Vargyasi Istvánné 1 liter rozs, Nagy Gáspár 1 liter rozs, Hosszu János 1 liter zab, Finna Ferencz 2 liter rozs, Szabó Mihály 1 liter árpa, Szabó Ferencz 1 l. árpa, Szöcs Imre 2 tojás, Kelemen Mihályné fél liter árpa, Csákan András 10 kr, 2 tojás, Kelemen Gáspárné fél liter árpa, Kelemen Ignác 2 liter rozs, Pászka László fél liter rozs, Tóth János 2 tojás, Fazakas János 1 liter rozs, Lázár János 10 kr. Kónya Julcsa 5 liter buza, 3 liter paszuly, Ozsdolai méltóságos ur 8 liter gyümölcs.

Fogadják a jótékony adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket.

K.-Vásárhelyt, 1886. ápril 30.

Br. Szentkeresztly Stephanie,

elnök.

Vajna Károly,
jegyző.

Szerkesztői izenet.

Pályános K. urnak. Hátrálék semmi. L. A. urtól kaptunk előfizetést, de K. K.-tól nem. Alom kézirata eltévedt, de ismét le lend írva és akkor vigan utazunk a holdba. Jó indulatokat továbbra is kérjük. Családoddal együtt fogadd szíves üdvözlötünket!

Felölös szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Sprencz György.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

A kantai minorita-rend ház-nak Kantában, a csizma-dia-szin melletti lakóháza folyó évi Szent Mihály naptól bérbeadandó. 2—2

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA
BUDAPEST.

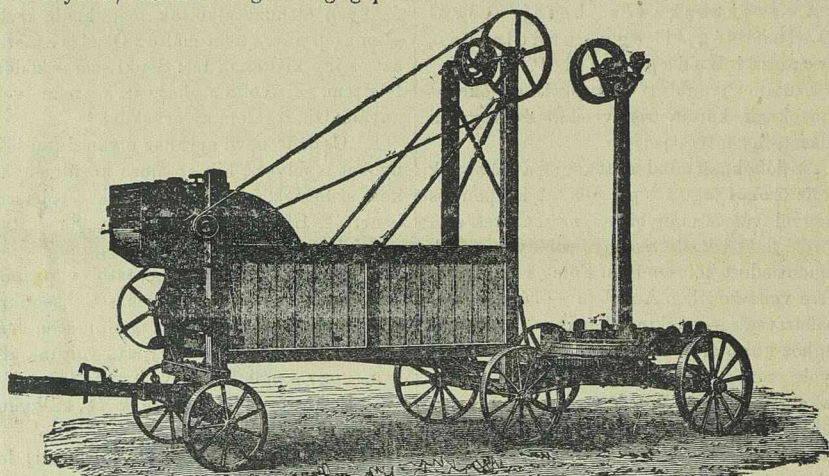
Ajánlják kitűnő gyártmányaikat.

1885.
BUDAPESTI ORSZÁGOS
KIÁLLÍTÁS.

NAGY DISZOKLEVÉL.

Nagyban termelés, verseny-képesség, kivitelképesség és kitűnő munkáért.

1-, 2- és 3-vasú ekék, 3 ló erejű és azon túl fa-, kőszén- és szalmatüzelésre gőz-mozgonyok, szeges és verőlecezes dobbal, fa- és vaskerettel gőzcséplőgépek, rosták, cséplőgépek járgányvial hajtásra tisztító készülékek vagy a nélkül, szőlősajtók kettős emeltyűvel, malmok stb. gazdasági gépek.

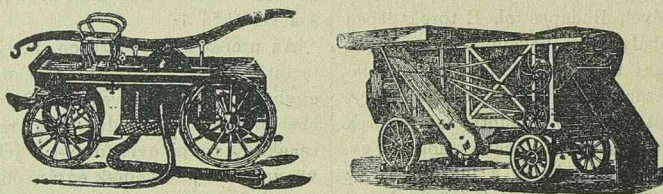

Arjegyzekekkel szívesen szolgálunk, valamint

Csik-, Udvarhely- és Háromszék megyében egyedüli teljhatalmu képviselőnk

Riemer Ede vaskereskedő Sz.-Udvarhelyt.

Allandó GAZDASÁGI GÉPRÁKTÁR Sz.-Udvarhelyt.

Riemer Ede

(ezelőtt WASS és RIEMER)

Székely-Udvarhelyt

ajánlja a nagyérdemű közönségnek saját raktárán levő gazdasági gépeit, u. m.:

KÉZI CSÉPLŐK, fekvő és oszlopjárgányu tisztító szer-kezetekkel és a nélküli cséplőkészleteit 1 2 és 4 ló befogására;
konkolyválasztók buza, rozs, árpa és zab tisztítására,
rosták (Baker-rendszer) a legújabb szerkezettű felső és alsó rázó művel, szecskavágók, répvágók, vetőgépek, lánczboronák, rézsut-boronák, rétgyaluk stb.

1 kézi téglavető gép, a melylyel naponta 3 ember kevés gyakor-lat után 2—3000 téglát csinál.

Községeknek:

soproni Seitenhofer Frigyes és fia uraktól Csik-, Udvarhely- és Háromszék megyébe több mint 30 községnek a legnagyobb meg-elégedésére szállított kitűnő munkaképességű, szilárd szerkezetű és olcsó tűzfeeskendők és tűzoltó szerelvényeket.

Egyház-

több mint 15 községben
vaskoronájú harango-orgona szer nt teljes

megyéknek:

felállított új, forgatható,
kat, minden hangért az felelősséget vállalván.

Több hazai gép- és a legjobb hírnévnek örvendő soproni fecs-kendő- és harang-gyárossal kötött előnyös szerződéseimmél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az általam ajánlott gépek bármelyikét az itteni raktáron vagy bármely vasúti állomáson bér-mentve, fuvar nélkül, budapesti árak szerint adhatom át 2—3 évi részletfizetésre.

Midőn e rendkívüli előnyt a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlom, kérem szíves megbízásait és maradtam

kiváló tisztelettel

RIEMER EDE.

Budapesti árak itt helytt vagy bármely vasúti állomáson bérmentve.